Kulttuuripoliittinen selonteko

Luovan työn tekijät ja yrittäjät Luovat ry
Lauri Kaira

Luovat ry:n pääpointit

- Kulttuurin arvo yhteiskunnalle on niin laaja-alainen, että siihen panostaminen on menon sijaan monialainen ja kannattava investointi
- Selonteossa esitetyn vision saavuttaminen edellyttää konkreettista toimeenpanosuunnitelmaa ja riittävää taloudellista panostusta
- Koska luovat alat kuuluvat maailman nopeimmin kasvaviin aloihin, Suomen elinkeinopolitiikan pitää herätä panostamaan niihin riittävästi ja tätä varten laaditaan luo-van talouden kasvustrategia
- Koska kulttuurialojen talous perustuu tekijänoikeuksiin, vahva tekijänoikeussuoja ja toimivat oikeussuojakeinot tulee turvata teknologian kehittyessä



OECD:n raportti Luovista aloista

Nopeimmin kasvava ala

- "Kulttuuriala ja luovat alat ovat merkittävä taloudellinen veturi, jolla on vahva kasvupotentiaali.
- "Vuonna 2018 niiden osuus kaikista yrityksistä oli keskimäärin 7 prosenttia ja koko yritystalouden bruttoarvonlisäyksestä 2,2 prosenttia OECD-maissa."
- "Kulttuurialan ja luovien alojen työpaikat (myös muut kuin kulttuurialan ja luovien alojen työpaikat) muodostivat joissakin OECD-maissa jopa yhden 20:stä työpaikasta ja suurimmissa kaupungeissa ja pääkaupunkialueilla jopa yhden kymmenestä työpaikasta. "
- "Pandemiakriisiä edeltävällä vuosikymmenellä CCS-yritysten määrän kasvu oli nopeampaa kuin muualla yritystaloudessa (18 % vs. 12 %). "
- "Kulttuurialan ja luovien alojen työpaikkojen kasvu ylitti yleisen työllisyyden kasvun useimmissa OECD-maissa (13,4 % vs. 9,1 %)."



Luovat alat Suomessa: 1 mrd kasvu vuodessa

luovat | LUOVAN TYÖN TEKIJÄT JA YRITTÄJÄT

TOIMIALAT	MILJ. EUROA
Peliala ja viihde-elektroniikka	3900
Lehdistö ja uutistoimistot	3660
Mainos ja viestintätoimistot	1770
Kirjallisuus	1570
Elokuva ja av-ala	1270
Musiikkiala	1470
Arkkitehtuuri ja muotoilu	850
Visuaaliset taiteet	650
Kirjastot ja arkistot	270
Teatteri- ja näyttötaide	500
Huvipuistot, messut yms.	500
Museot ja kulttuuriperintö	220
Muu kunnallinen kulttuuri	150
Yhteensä	16,78 Mrd

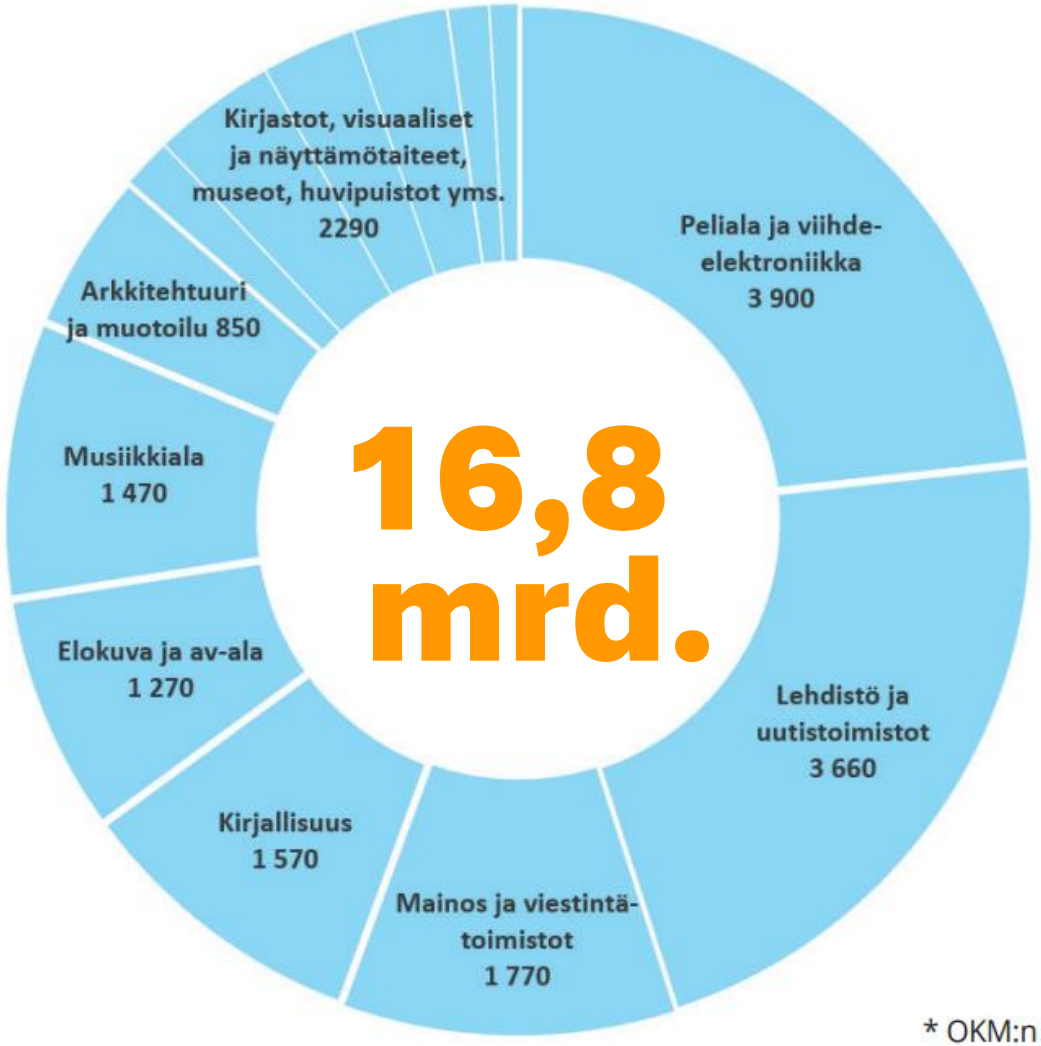

* OKM:n alainen koulutus muodostaa tästä noin 1 Mrd

YLI 130 000 TYÖPAIKKAA

Tilastokeskuksen (23.4.2024) mukaan kulttuuriammateissa päätyössään toimivia oli vuonna 2023 noin 130 600. Heistä noin 25 % toimii yrittäjinä. Työ on usein projektiluonteista pätkätyötä. Määräaikaisessa työssä toimi 13 % ja 11%:lla oli useampi kuin yksi työpaikka.

PALKKAA 4,4-5,1 MILJARDIA EUROA

Luovien alojen generoiman palkkasumman on eri tutkimuksissa laskettu olevan 4,4-5,1 miljardia euroa vuodessa.

VEROTULOJA 2,6-3,3 MILJARDIA EUROA

Verotulot (sis. palkka-, alv ja sosiaalivakuutusmaksut) yhteiskunnalle on eri tutkimuksissa arvioitu 2643 - 3250 miljoonaan euroon.

TIESITKÖ?

MERKITTÄVÄ KERTAUTUMINEN KANSANTALOUDESSA

Taloustutkimus selvitti Kulta ry:n toimeksiannosta, että “valtion 1,2 miljardin euron tuki tuottaa 13 miljardin euron tuotoksen.”

SUUREMPI KUIN MONI PERINTEINEN ALA

Tilastokeskuksen (8.5.2024) mukaan luovat alat tuottivat vuonna 2022 3,1% BKT:sta ja 2,8 % työllisistä.

JOPA KORONAN AIKANA vuosina 2020 ja 2021 Luovien alojen BKT-osuus säilyi suurempana kuin useimmilla perinteisillä teollisuuden aloilla, kuten mm. paperiteollisuudella (1,4%), elintarviketeollisuudella (1,3%), kemianteollisuudella (2,7 %) ja puutuoteteollisuudella (0,9%).

Vision saavuttaminen edellyttää konkreettisia toimia



Luovat alan elinkeinopolitiikan painopisteeksi

- Alojen edustus mukaan selonteon toteutusta arvioivaan kulttuuri- ja luovien alojen toimielimeen
- Nostetaan luovat alat elinkeinopolitiikan painopisteeksi ja huomioidaan kaikessa elinkeinopoliittisessa päätöksenteossa luovien alojen erityispiirteet
- Laaditaan luovan talouden kasvustrategia täydentämään kulttuuripoliittista selontekoa. Varmistetaan kasvustrategian toimeenpanolle riittävä rahoitus.
- Luovan talouden neuvottelukunta on kerännyt ehdotuksia luovan alan kasvutoimiksi. Koostetaan näistä toimista **luovien alojen kasvupaketti**, jonka ensimmäiset askeleet voidaan toteuttaa jo osana vuoden 2026 budjettia.



Vahva tekijänoikeus, reilut pelisäännöt

2

- Turvataan ajantasaisella digisääntelyllä reilut pelisäännöt ja tasavertaiset neuvotteluasetelmat. Sääntely on pidettävä ajan tasalla suhteessa teknologian kehitykseen, kuten tekoälyn kehitykseen ja käytön yleistymiseen.
- Toimiva tekijänoikeusjärjestelmä edellyttää oikeuksien tehokasta täytäntöönpanoa, myös tekoälyn aikakaudella. Nostetaan esiin Suomen aktiivinen rooli tekijänoikeuksien tehokkaassa täytäntöönpanossa sekä EU:n sisämarkkinoilla että kotimaassa.
- Piratismi kytkeytyy monin eri tavoin kansainväliseen järjestäytyneeseen rikollisuuteen, rahanpesuun ja kyberrikoksiin, mikä edellyttävää tehokkaita keinoja rikoksien tutkimiseksi ja niihin puuttumiseksi.

Konkreettinen toimeenpanosuunnitelma

- Konkreettinen toimeenpanosuunnitelma ja aikataulu. Tehdään ja käynnistetään konkreettinen toimeenpanosuunnitelma selonteon tavoitteiden saavuttamiseksi yhdessä alan toimijoiden kanssa. Pidättäydytään selonteon vastaisista toimista.
- Toimeenpano on syytä aloittaa heti, eikä jättää sitä tulevien hallitusten huoleksi. Selonteon tulee jatkossa määrittää poikkihallinnollisesti kaikkea kulttuurin kannalta merkittävää päätöksentekoa hallintorajoista riippumatta.
- Opetus- ja kulttuuriministeriön lisäksi selonteon ohjausvaikutuksen tulee ulottua erityisesti työ- ja elinkeinoministeriön sekä liikenne- ja viestintäministeriön toimintaan, ja kansainvälistymisen ja viennin osalta myös ulkoministeriön toimintaan.

3

Kiitos!